

O AVTORJU:

Edward Albee pogosto velja za enega največjih sodobnih ameriških dramatikov, znanega po svoji bistroumnosti, obvladovanju dramske napetosti in razumevanju "drame absurda", gibanja, ki sta ga prvič uveljavila Samuel Beckett in Eugene Ionesco. Poleg Kdo se boji Virginie Woolf? je znan po delih, kot so Zgodba o živalskem vrtu (1958), Peskovnik (1959), Občutljivo ravnoesje (1966) in Tri visoke ženske (1994). V Sloveniji so bile poleg Kdo se boji Virginie Woolf? (SNG Drama Ljubljana 1964, SSG Trst 1980, AGRFT 1990, PG Kranj 1990, Drama SNG Maribor 1995, SNG Drama Ljubljana 1997, MGL 2003, SSG Trst 2008, Gledališče Koper 2014, SNG Nova Gorica 2021) uprizorjene tudi njegove igre Ameriški sen (SNG Drama Ljubljana 1963), Zgodba o živalskem vrtu (AGRFT 1966, SLG Celje 1978, Drama SNG Maribor 1997), Občutljivo ravnoesje (SNG Drama Ljubljana 1969, MGL 2010), Vrt (MGL 1969, Drama SNG Maribor 1979), Gospa iz Dubuqua (SSG Trst 1983), Tri visoke ženske (MGL 1997) in Koza ali kdo je Silvija? (MGL 2005).

Leta 1972 je bil Albee izvoljen za člana Ameriške akademije znanosti in umetnosti (American Academy of Arts and Sciences). Leta 1985 je bil sprejet v Dvorano slavnih ameriškega gledališča. Leta 1999 je prejel gledališko nagrado PEN/Laura Pels kot mojster ameriške dramatike. Tri njegove igre so prejele Pulitzerjevo nagrado za dramo, dve njegovi deli pa sta prejeli nagrado Tony za najboljšo igro. Prejel je tudi posebno nagrado Tony za življenjsko delo (2005), zlato medaljo za dramo Ameriške akademije (American Academy), nagrado Inštituta za umetnost in literaturo (Institute of Arts and Letters) (1980), Priznanja Kennedyjevega centra (Kennedy Center Honors) in Nacionalno medaljo za umetnost (obe leta 1996). Leta 2009 je Albee prejel častno diplomu Bolgarske nacionalne akademije za gledališke in filmske umetnosti (NATFA), ki je članica Svetovne zveze gledaliških šol.

O REŽISERJU:

Ivica Buljan je diplomiral iz francoskega jezika in primerjalne književnosti na Univerzi v Zagrebu. Deloval je kot gledališki kritik, leta 1995 pa je začel delovati kot režiser, ko je v Ljubljani uprizoril Ime na vrhu jezika Pascala Quignarda. Režiral je besedila M. Cvjetajeva, P.P. Pasolinija, H. Müllerja, R. Walserja, E. Jelineka, M. Krleža, H. Guiberta, A. Hillinga, D. Kiša, G. Strniše in R. Bolaña ter sodobnih domačih avtorjev F. Šovagovića, I. Sajko, Z. Mesarića, D. Ugrešića, D. Karakaša, O. Savičević-Ivančević, G. Vojnovića, T. Štivičić. Režiral je v Sloveniji, ZDA, Nemčiji, Franciji, Italiji, na Madžarskem, Portugalskem, v Belgiji, Rusiji, Črni gori, Slonokoščeni obali in Srbiji.

Od leta 1998 do 2001 je bil ravnatelj Drame v Hrvaškem narodnem gledališču Split. Je soustanovitelj Mini teatra v Ljubljani in Festivala svetovnega gledališča v Zagrebu. Je dobitnik številnih Borštниковih nagrad, Sterijine nagrade, Vjesnikove nagrade Dubravko Dujšin, nagrade Branko Gavella, nagrade Petar Brečić, medalje mesta Havana in najvišjega priznanja Republike Slovenije na področju umetnosti, nagrade Prešernovega sklada. Je nosilec odlikovanja viteškega reda umetnosti in književnosti vlade republike Francije. Od leta 2014 do leta 2022 je bil ravnatelj Drame Hrvaškega narodnega gledališča Zagreb.

Mini teater / Križevniška 1, Ljubljana / www.mini-teater.si / info@mini-teater.si / +386 41 314 414 / Direktor: Robert Waltl / Umetniški vodja: Ivica Buljan

Koprodukcija: Mini teater, Mestno gledališče Ptuj

MINITEATER

mgP
MESTNO
GLEDALIŠČE
PTUJ

Mestna občina
Ljubljana

MESTNA OBČINA PTUJ

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Pokrovitelj predstave:
Mercator

Program in delovanje Mini teatra podpirata MOL-Oddelek za kulturo Mestne občine Ljubljana in Ministrstvo za kulturo R Slovenije.

mgP
MESTNO
GLEDALIŠČE
PTUJ

MINITEATER

KLARA
KUK

BRANKO
ŠTURBEJ

NATAŠA BARBARA
GRAČNER

BENJAMIN
KRNETIĆ

EDWARD ALBEE KDO SE BOJI VIRGINIE WOOLF?

WHO'S AFRAID OF VIRGINIA WOOLF?

REŽISER: IVICA BULJAN

EDWARD ALBEE

KDO SE BOJI VIRGINIE WOOLF?

WHO'S AFRAID OF VIRGINIA WOOLF?

Prevajalec: Zdravko Duša

Režiser: Ivica Buljan

Igrajo: Nataša Barbara Gračner, Branko Šturbej, Benjamin Krnetić, Klara Kuk

Dramaturginja: Diana Koloini

Scenograf: Aleksandar Denić

Kostumografinja: Ana Savić Gecan

Glasba: Benjamin Krnetić

Oblikovanje luči in videa: Sonda 13, Toni Soprano Meneglejte

Lektoriranje: Jože Faganel in Simon Serbinek

Asistent režiserja: Peter Srpčič

Asistentka dramaturgije: Manca Majeršič Sevšek

Koprodukcija: Mini teater in Mestno gledališče Ptuj

Pokrovitelj predstave: Mercator d.o.o.

➔ **PREMIERA: 3. SEPTEMBER 2022 OB 20.00 V MINI TEATRU**
11. SEPTEMBER 2022 OB 19.30 V MESTNEM GLEDALIŠČU PTUJ.

➔ O PREDSTAVI:

➔ Kdo se boji Virginie Woolf Edwarda Albeeja je ena najslovitejših in najpogostejše uprizarjanih dram 20. stoletja. Ko se je leta 1962 prvič pojavila na Broadwayu, je kritike razburila z za takratne razmere brutalnim jezikom in ostro vivisekcijo zakonskega razmerja, navdušila pa občinstvo, ki je napolnilo kar 664 ponovitev. Podobno je bilo s slavnim, še vedno občudovanim filmom z Elizabeth Taylor in Richardom Burtonom iz leta 1966, ki je spremenil standarde sprejemljivega v Hollywoodu. Tudi v slovenskem gledališču je prva Virginia Woolf, legendarna uprizoritev v režiji Mileta Koruna z Dušo Počkaj v vlogi Marte in Jurijem Součkom kot Georgom ter Marijo Benko in Danilom Benedičičem v vlogi mlajšega para (1964), označila novo ero v gledališki igri. Sledilo ji je deset slovenskih uprizoritev, ki so bile vse zasnovane kot vrhunski izziv igralcem ter intelektualni in čustveni izziv gledalcem.

➔ Drama, ki v naslovu provokativno preigrava otroško pesmico »Kdo se boji hudobnega

➔ volka«, je postavljena v univerzitetno, domnevno uglajeno intelektualno okolje, ki pa kmalu razgali svojo mnogotero problematičnost in krutost. V dolgi pijanski noči se srečata dva zakonska para profesorjev (ženske so v tem času še vedno predvsem žene), mlajši šele vstopa v ta svet, Marta in Georg srednjih let pa sta že temeljito prekaljena v zahtevah in zagatah akademskih krogov, pa tudi v preigravanju, prikrivanju in razgaljanju svojega zapletenega razmerja. Družabni večer s profesionalnimi kolegi se pod njunim vodstvom prevesi v divjanje valpurgine noči, v kateri je v igro potegnjeno vse: profesionalne ambicije in umazani načini njihovega doseganja, pomen denarja in sumljivih virov bogastva, strah pred neuspehom in silovitost razočaranja ob njem, bolečina zaradi neuresničenih želja in načrtov ter agresivna sovražnost, ki kipi iz nje, a tudi mamljiva dražljivost drznih izjav in potez, navdušujoča duhovitost in pa silovita erotična privlačnost ženske, za katero se zdi, da je pripravljena na vse. Vse to je vpeto v igro njihovih odnosov, ki pa so predvsem osebni, v ospredju je življenje para, pravzaprav dveh parov, ki uprizarjata zgodbo ženske in moškega, ujeto v nerešljiv krog sovražstva in ljubezni. In vse je postavljeno v ambivalenten preplet resnice in iluzije, kjer poleg laži in prevar kraljujejo tudi samoprevare. Še bolj kot zahteva po uspehu ta preplet poganja mit o osebni izpolnitvi z otrokom, ob katerem se končno izkaže fatalnost iluzije in potreba po resnici ljubezni. Albeejeva igra Kdo se boji Virginie Woolf je ob nastanku temeljno zaznamovala gledališče in film, pa tudi razumevanje sveta svojega časa. Vendar se z minevanjem časa ni postarala; s svojimi osrednjimi temami – zahtevo po uspehu, mitom o srečni družini z otroci, prepletom iluzije in resnice – je danes bolj živa kot kdajkoli. Poleg tega pa sijajno izpisana drama, v kateri se zgodba zakonskega razmerja prek velikih preobratov in razgaljenj odvija kot triler, ponuja možnost silovitih igralskih kreacij.

Diana Koloini

LE KDO SE ŠE BOJI VIRGINIE WOOLF?, Edward Albee, 1962.

➔ Milje zahodnega izobraženstva, camp-us, Amerika. Vloge spolov trdno postavljene. Zaprti, nepredušni sistem. Kje, kdo, s kom, zakaj deli, živi. Preneseni privilegiji prednika, pokončanje roditelja. Igranje iger, inverzije. Pocestno obnašanje profesorjev. Tudi nadvse izobraženim na-gon še vre. Ob litrih viskija. Marta, izobražena soproga profesorja, zaprta zver, požira pred sabo moške vse. Flop na flop! Soprog ne dosega prednika, očeta Martin-ega. Ljubimec ne dosega trajajoče erekcije. Sina vzpostavi fikcija. Tako je, kot da sin je, zato lahko le-ta tudi umre. Ne-mati korajža, ki se upre. Pričakovani vlogi svojega spola. So-progice. Party na party after party, igrice. Igrica za naju2. Pravila so jasna. Menjavanja dominacije. Dinamika fikcije-fakcije. Ženska postaja grožnja, Valpurgica. Purgatorij doma? Za koga? Za oba! Fikcija ali realnost? Kdo, razen njiju, lahko to ve. Vse njune igre nosijo ime. Ta najbolj za-res-na bi se lahko imenovala »De-konstrukcija matere«. Ker sina ni, Marto njegova izguba popolnoma iztira. In njen so-prog to ve. Dvo-tirnost absurda fikcije? Mimetična kultura pričakovanega obnašanja, iluzija vloge. Marta nagonsko neobstoječega otroka vnaprej zatire. Sub-verzija ne-matere. Tako to v igri je? Zakonski par, ki si uprizarja igre. Na bojnem polju doma. Kjer so pravila igre vzpostavljena, da se jih par v dialogu drži, mar ne, Mr. Edward Albee? Virginie Woolf se boj-da nihče več ne boji.

Manca Majeršič Sevšek